

## A veszélyes állatok tartásának jogi szabályozása

Annak ellenére, hogy egyre többen és egyre szívesebben tartunk otthonunkban különféle kígyókat, pókokat, kevés szó szokott esni ezen állatok tartásának jogi szabályozásáról. Sokan nem is gondolják, hogy a lakásukban élő terráriumlakó a jog szerint ún. „veszélyes állatnak” minősül, s csak mosolyognak, ha rákérdezek: tudják-e, hogy a Dzsungel könyvéből ismert Ká rokonának befogadásával veszélyes állat gondozását vállalták. Dehogy veszélyes, vágják rá, hiszen be van zárva, és egyébként is szelíd. A jog szerinti „veszélyes állat” meghatározás azonban nem az állat természetét jelzi.

Egyes kígyók, pókok, egyéb állatok fajuknál fogva veszélyes állatnak minősülnek, amelyek fogalmát és körét a 2016. január 16-tól hatályos, a veszélyes állatfajokról és egyedeik tartásának szabályairól szóló 85/2015. (XII. 17.) FM rendelet határozza meg. A rendelet az alábbi kategóriákba sorolja a veszélyes állatokat: különösen veszélyes állatok köre (ide tartozik pl. a fekete özvegyek összes faja, a viperafélék összes faja); közepesen veszélyes állatfajok köre (pl. skorpiók összes faja, mérgesgyíkfélék összes faja, tigrispiton, a viperák bizonyos faja, az uhuk összes faja); és az elővigyázatosságot igénylő állatfajok köre (pl. a strucc). A rendelet pontosan meghatározza az állatok azon csoportját is, amelyre nem terjed ki a hatálya (pl. a Magyarországon őshonos állatfajok visszatelepítésre engedélyezett egyedei, a szirti sas solymászati célból tartott egyedei).

A veszélyes állatok tartásának általános feltételeit az állatok védelméről és kíméletéről szóló 1998. évi XXVIII. törvény, speciális feltételeit a rendelet írja elő. A különösen veszélyes állatfaj egyedét néhány kivételtől eltekintve kizárólag állatkertben, a hatóság engedélyével szabad tartani. A közepesen veszélyes állatfaj egyedével kapcsolatos minden eljáráshoz szintén a hatóság engedélye szükséges. Az elővigyázatosságot igénylő állatfaj egyedével kapcsolatos igényeket szintén a természetvédelmi hatóságnak kell bejelenteni. Veszélyes állat kizárólag akkor tartható, ha az állat fizikai tulajdonságaira és képességeire figyelemmel kialakított tartási hely az állat szökésének vagy közterületre jutásának megakadályozására alkalmas, de a rendelet differenciálva külön feltételeket szab a különösen veszélyes állatfajok, a közepesen veszélyes állatfajok, és az elővigyázatosságot igénylő állatfajok tartása tekintetében is. Például a tigrispiton, mint közepesen veszélyes állatfaj egyede, tartása kizárólag olyan jogi személynek vagy jogi személyiséggel nem rendelkező szervezetnek engedélyezhető, amely cselekvőképes, a rendeletben meghatározott képesítéssel vagy szakmai tapasztalattal rendelkező személyt alkalmaz az állat gondozására; biztosítja az előírt biztonsági feltételeket; igazolni tudja, hogy az állat marása, szúrása esetére biztosított az állatfaj mérge ellen használható antidótumhoz való hozzáférése; rendelkezik a közvetlenül szomszédos lakóingatlanok tulajdonosaitól vagy - amennyiben a tulajdonosnak nem az érintett lakóingatlan a lakóhelye - az ott életvitelszerűen tartózkodók hozzájáruló nyilatkozatával. A méreggel rendelkező közepesen veszélyes állatfajok, pl. mérgesgyíkok tekintetében ezen feltételek még szigorúbbak.

A hatóság nyilvántartása alapján országos adatbázis működik a veszélyes állatokról, és az egyedi azonosítóval ellátott veszélyes állatokról, a veszélyes hullóket, madarakat és emlősöket ugyanis egyedi azonosítóval kell ellátni.

Az engedély beszerzése illetve a bejelentés rendkívül fontos, ennek hiányában az állat tartásával akár két évig terjedő szabadságvesztéssel is sújtható bűncselekményt valósítunk meg. Ugyanígy két évig terjedő szabadságvesztéssel is sújtható bűncselekményt valósítunk meg, amennyiben

bármilyen, a veszélyes állat tartására vonatkozó jogi szabályozást nem tartunk be.

Lássuk, mire kell figyelni, az állatvédelmi törvény (az állatok védelméről és kíméletéről szóló 1998. évi XXVIII. törvény) alapján! A törvény szerint az állattartó köteles a jó gazda gondosságával eljárni, az állat fajának, fajtájának, élettani szükségleteinek, korának, nemének megfelelő életfeltételekről gondoskodni. Biztosítani kell az egymásra veszélyt jelentő, egymást nyugtalanító állatok elkülönített tartását. Gondoskodni kell az állat igényeinek megfelelő rendszeres, de legalább napi egyszeri ellenőrzéséről, az állat megfelelő és biztonságos elhelyezéséről, az állat szükségleteihez igazodó, megfelelő mozgástér kialakításáról, az állat szakszerű gondozásáról, szökésének megakadályozásáról. A szabadban tartott állatok számára - azok természetes viselkedését is figyelembe véve - biztosítani kell olyan területet, illetve létesítményt, ahol azok veszély esetén, valamint az időjárás káros hatásaival és az egészségre ártalmas hatásokkal szemben védelmet találnak. Az állatnak tilos indokolatlan vagy elkerülhető fájdalmat, szenvedést vagy sérülést okozni, az állatot károsítani, tilos az állat fizikai, pszichikai állapotának olyan megterhelése, küzdelemre készítése egy másik állattal vagy emberrel, amely sérülést vagy halált okozhat (a továbbiakban együtt: állatviadal). Tilos az állatviadalban való bármilyen közreműködés. Tilos az állat elűzése, elhagyása, kitétele, valamint a felhasználása a nemi vágy kielégítésére. Tilos az állat életének elfogadható ok vagy körülmény nélküli kioltása. A törvény meghatározza ezen okokat, s ha ezek valamelyike fennáll, az élet kioltásának módját is. Az állaton minden olyan beavatkozást el kell végezni, amelynek elmulasztása az állat fájdalmát, szenvedését idézi elő, az állatnak sérülést okoz, vagy az állat károsodásához vezet.

Amennyiben otthonunkban vállalkozunk egy-egy ilyen jószág tartására, fontos ismernünk a veszélyes állatok tartásáról szóló rendeletet is. A rendelet szerint a veszélyre felhívó, jól látható, az állat fajtát megjelölő tartós jelzést kell elhelyezni a veszélyes állat tartási helyeül szolgáló ingatlanon, ingatlanrészen. Az állat tartási helye nem maradhat az állat tartója vagy az állat felügyeletét ellátó természetes személy felügyelete nélkül úgy, hogy annál - az állat tartójával egy háztartásban élők kivételével - más természetes személy tartózkodik. Az állat tartási helye kizárólag zárt eszköz lehet, és csak ilyen módon szállítható. Az állat közterületen csak átmenetileg, közvetlen és állandó felügyelettel, ember és állat életét, testi épségét nem veszélyeztetve tartózkodhat. A különösen veszélyes állat és a méreggel rendelkező közepesen veszélyes állat szállítása során legalább két fő együttes jelenléte szükséges a szállítás teljes időtartama alatt, és a szállítóeszköz külső felületére jól látható, veszélyre felhívó jelzést kell elhelyezni.

A méreggel rendelkező állatok tartására a rendelet egyéb, biztonsági szabályokat is előír, pl. az ezen állatokkal kapcsolatos bármilyen közvetlen beavatkozást (különösen a takarítást, etetést, itatást, áthelyezést) kizárólag az állat tartója, illetve gondozója végezhet a sérülést megakadályozó szűrőbiztos védőkesztyű használatával, egy másik cselekvőképes természetes személy jelenlétében.

Az állatvédelmi jogszabályok rendkívül következetesen és szigorúan rendelkeznek az állat zárt tartását illetően. A zárt tartás elmulasztása, továbbá a veszélyes állat elűzése, elhagyása vagy kitétele vétség, amely két évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő. Ugyanez a büntetési tétel a veszélyes állat engedély nélkül tartásának, szaporításának, elidegenítésének, vagy az ország területére történő behozatalának. A büntetőjogi szankciók mellett a hatóság - a tulajdonos költségére, a jogszabályi feltételek teljesítéséig - a veszélyes állat állatkertbe vagy más megfelelő helyre való szállítását rendelheti el. Ha az állattartó a hatóság által előírt időpontig gondoskodik a

jogszabályszerű állattartási feltételek biztosításáról, úgy az elszállított állatot részére vissza kell szolgáltatni, ellenkező esetben a hatóság az állatot elkobozza és gondoskodik annak végleges elhelyezéséről. Ha az állat végleges elhelyezése csak rendszeres költségráfordítással biztosítható, a korábbi tulajdonos a jogsértés súlyától, ismétlődésétől függően legfeljebb 12 hónapra jutó költség fizetésére kötelezhető. Az elhelyezés eredménytelensége esetén az állat életét megengedett módon ki lehet oltani.

Mit tehetünk, ha felelős állattartók vagyunk, a jogszabályi feltételeket biztosítjuk, és az állat minden odafigyelésünk ellenére mégis kiszökik? A veszélyes állat eltűnését haladéktalanul, elhullását 30 napon belül köteles a veszélyes állat tartója bejelenteni a hatóságnak. Különösen és közepesen veszélyes állatfaj egyedének eltűnésekor a rendőrséget is értesíteni kell.

A veszélyes állatok különleges csoportját képezik az ún. veszélyes ebek. Az állatvédelmi törvény meghatározása szerint „veszélyes eb az állatvédelmi hatóság által egyedileg veszélyesnek minősített eb”. Az állatvédelmi hatóság az ebet egyedileg minősíti veszélyesnek, pl. amennyiben az eb fizikai sérülést okozott, vagy az eb fizikai vagy pszichikai állapota alapján feltételezhető, hogy az embernek fizikai sérülést okozhat, és ez a veszélyhelyzet kizárólag az eb veszélyesnek minősítésével hárítható el. Ez azt jelenti, hogy attól még, hogy egy kutya pl. bull típusú keverék, nem minősül automatikusan „veszélyesnek”, tartására ugyanazon jogszabályi előírások érvényesek, mint bármely más fajtára. Amennyiben az ebet a hatóság veszélyesnek minősítette, tartása kizárólag hatósági engedéllyel, külön jogszabályban meghatározott feltételekkel és módon, ivartalanítva lehetséges. Szaporítása, tenyésztése kiállítás, versenyeztetése, őrző-védő feladatokra való tartása, képzése és alkalmazása, az országba való behozatala, az országból történő kivitele tilos. Polgári jogi szempontból vadállatnak kell tekinteni, ami azt jelenti, hogy a veszélyes eb által okozott károk megtérítésének szabályaira a fokozott veszéllyel járó tevékenységgel okozott károkért való felelősség szabályait kell alkalmazni, amely alapján az állattartó a felelősség alól csak annak bizonyításával mentheti ki magát, hogy a kárt olyan elháríthatatlan ok idézte elő, amely a fokozott veszéllyel járó tevékenység – a veszélyes eb tartása - körén kívül esik.

**dr. Nagy Csilla**  
**jogász**  
**állatvédelmi előadó**